

Een man doet een dutje terwijl zijn vriend gras afsnijdt voor de dieren in de Chipursan-vallei, die naar Afghanistan leidt.

Wachten

Zeven jaar werkte Cédric Gerbehaye aan een boek over Kasjmir, decor van een van 's werelds langstlopende en meest versteende conflicten. "Het is het verhaal van een eindeloos wachten."

In mei, na een zoveelste militaire escalatie tussen de kermachten India en Pakistan om de betwiste regio Kasjmir, bood de Amerikaanse president beide landen zijn diensten aan om "na duizend jaar" eindelijk tot een oplossing te komen. Die duizend jaar mag dan een typisch trumpiaanse overdrijving zijn, feit is dat de ellende al lang aansleept. De haastige opdeling van Brits-Indië in 1947 resulteerde in India en Pakistan. Beide claimden de regio Kasjmir. Die werd een jaar later de facto opgesplitst. India kreeg het bestuur over de deelstaat Jammu en Kasjmir, Pakistan over Azad Kasjmir en Gilgit-Baltistan. Maar tachtig jaar, drie oorlogen en talloze terreurdaden verder blijven de claims exact dezelfde en is Kasjmir een van de meest gemilitariseerde gebieden ter wereld.

Kern van deze geopolitieke nachtmerrie is het zelfbeschikkingsrecht van de Kasjmiri. De meesten in het Indiase deel, overwegend moslims, willen onafhankelijkheid of aansluiting bij Pakistan. De boeddhistische en hindoeïstische minderheden willen daar niet van weten. De VN kwamen in 1948 al met de aanbeveling voor een volksraadpleging, maar die is er nog altijd niet gekomen.

De titel van het nieuwe boek van Cédric Gerbehaye verwijst naar dat eindeloze wachten. Voor *Kashmir. Wait & see* trok de fotograaf tussen de lente van 2017 en de herfst van 2024 meermaals naar het kruitvat. De eerste jaren verdiepte hij zich in Jammu en Kasjmir, waar het conflict op zijn bloedigst woedt en waar hij hartverscheurende beelden maakte die eerder in dit blad verschenen.

Publiceren deed hij pas na zijn tweede reis, want hij had goed geluisterd

naar het advies dat hij her en der kreeg: breng die foto's niet naar buiten als je hier nog wilt terugkomen. Die raad kreeg hij ook van advocaat en mensenrechtenactivist Khurram Parvez, die hij al op zijn eerste dag in Kasjmir had ontmoet. Ze zouden elkaar later terugzien in Brussel, waar Gerbehaye hem vroeg om een tekst te schrijven voor zijn boek. Zover kwam het niet. In november 2021 werd Parvez gearresteerd. "Hij zit nog altijd vast." Gerbehaye werd extra voorzichtig. Hij communiceerde alleen via apps met end-to-endencryptie. Toen we elkaar onlangs spraken, legde hij zijn telefoon buiten gehoorsafstand.

Na Jammu en Kasjmir ging het naar Azad Kasjmir, in Pakistan. "Daar, in dorpen uitgestrooid langs de Line of Control – de niet-erkende grens die 740 kilometer lang door de Himalaya snijdt – is de opdeling meer dan een cartografisch detail," zegt Gerbehaye. "Ze verscheurt families, verwondt en doodt burgers."

Zijn laatste drie reizen gingen naar Gilgit-Baltistan, waar de hier getoonde beelden gemaakt zijn. Gerbehaye: "In de 19de eeuw waren de vorstelijke microstaten tussen de bergtoppen al van strategisch belang in het Grote Spel tussen de imperiale machten." De Zijderoute liep langs hier. Maar de gewone man ploegde, en ploegt gewoon voort. "Nog altijd gebruiken ze gletsjerwater om de ruige gronden te bewerken. Ze houden hun tradities in ere, zijn buitengewoon gastvrij." En ze wachten.

Jan Desloover

Kashmir. Wait & see is uit bij Le bec en l'air. Dit project kwam tot stand met de steun van de National Geographic Society.

Shkoor, 55, een goudzoeker, is net klaar met het zeven van zand in de rivier Ishkoman. Hij verzamelt goudvlokken uit het zand dat zich langs de oevers heeft opgehoopt en verkoopt ze aan juweliers in de stad Gilgit.

Trouw aan een zoroastrisch geloof gooit een man op de dag van Tukhm Rezi, die de start van het landbouwseizoen inluidt, tarwe in het vuur om boze geesten te verjagen bij het oudste huis van het dorp Yasin, in het Hindu Kush-gebergte.

Zicht vanuit een verlaten huis op het opgedroogde deel van het Attabad-meer, in de Hunza-vallei.

Tijdens de sjjiitische Muharram-processie in de stad Gilgit wordt het martelaarschap van imam Hussain en zijn metgezellen herdacht. De gelovigen reciteren gedichten, brengen klaagzangen en geven zich over aan geselingen.

In het dorp Yasin bidt een man op de dag van Tukhm Rezi.

Dorpelingen komen hun medeleven betuigen en bidden na het overlijden van een ouderling in het dorp Yasin. De bevolking van deze vallei bestaat voornamelijk uit Ismaili, een tak van de sjjiitische islam die Aga Khan als haar spirituele leider erkent.

